

Was 2003 een toppeer?

Tekst: Chris van Swaay & Calijn Plate

Nu het weer voorjaar is kijken we allemaal uit naar het nieuwe vlinderjaar. Wordt het weer zo'n mooie zomer als vorig jaar? En met net zoveel vlinders?

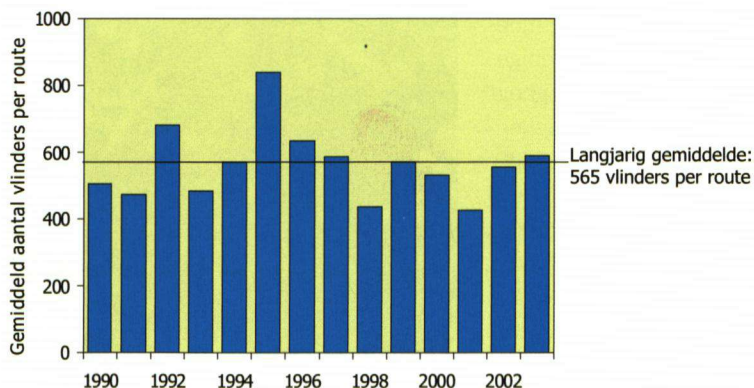
Maar hoeveel vlinders zijn er vorig jaar eigenlijk geteld? Gelukkig hebben we het Landelijk Meetnet Vlinders om deze vragen te beantwoorden.

Nog nooit werden er in het Landelijk Meetnet zoveel vlinders geteld als in 2003: bijna 215.000. Maar omdat het aantal routes ook hoger was dan ooit tevoren (maar liefst 362 algemene routes deden mee) was het gemiddelde aantal vlinders niet het hoogst sinds 1990. In drie jaren lag het gemiddeld aantal vlinders per route nog hoger (zie figuur 1). Topjaar is en blijft 1995 met gemiddeld 839 vlinders per route, tegen 592 in 2003.

Van maar liefst zes soorten werden meer dan tienduizend vlinders geteld: bruin zandoogje (45200), klein geaderd witje (19838), klein koolwitje (18739), icarusblauwtje (13312), zwartsprietdikkopje (10669) en distelvlinder (10477). Van veel soorten werden nog nooit zoveel vlinders gezien, bijvoorbeeld icarusblauwtje, heideblauwtje, landkaartje en gehakkelde aurelia. En 341 koninginnenparges zorgden ervoor dat 35 tellers deze spectaculaire vlinder op hun lijstje mochten bijschrijven.

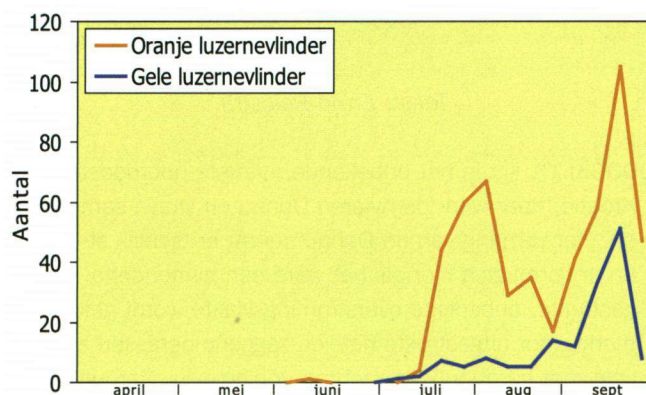
Tot de smaakmakers van 2003 behoorden natuurlijk ook de trekvlinders: 7676 atalanta's was meer dan ooit tevoren. De distelvlinder moest 1996 net laten voorgaan. Maar vooral de luzernevlinders trokken de aandacht.

Op één losse oranje luzernevlinder in juni na begonnen de

Figuur 1: gemiddeld aantal vlinders per route 1990-2002

Het Landelijk Meetnet Vlinders is een samenwerkingsproject van De Vlinderstichting en het CBS. Het meetnet is onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring en wordt financieel mogelijk gemaakt door het Ministerie van LNV. Dankzij honderden vrijwilligers in het hele land kan de populatie-ontwikkeling van veel soorten goed worden gevolgd.

Figuur 2: waargenomen oranje en gele luzernevlinders in 2003

luzernevlinders pas vanaf midden juli goed te vliegen op de routes (figuur 2). Vooral in augustus was de oranje luzernevlinder veel talrijker dan de gele. Het aantal gele luzernevlinders groeide langzaam toe naar het maximum in september. Bij de oranje luzernevlinder waren wel duidelijk twee generaties te onderscheiden: een eerste in augustus en een tweede in september (die tot de eerste nachtvorst in oktober doorliep).

Van beide soorten lag het aantal vlinders in 2003 veel hoger dan tot nu toe. Van de gele luzernevlinder werden er alleen in 1992 meer dan tien gezien: 62 vlinders tegen 151 in 2003. Bij de oranje luzernevlinder was het verschil nog groter. In twee andere jaren werden er meer dan 100 gezien (113 in 1998 en 102 in 2000), in 2003 waren het er maar liefst 508. Een topjaar dus.

Er was helaas niet alleen goed nieuws. De kleine heivlinder deed het bijzonder slecht, en ook de aantallen van de heivlinder lagen veel lager dan de afgelopen jaren. Voor deze soorten zien we de ontwikkelingen in 2004 toch met enige angst tegemoet.

Samenvattend: Ja, 2003 was een prima vlinderjaar. Met voor veel tellers leuke soorten, als luzernevlinders of zelfs een koninginnenpage. Maar: er waren betere jaren na 1990. Laten we het een subtopper noemen. En nu maar kijken wat 2004 ons gaat brengen. Wilt u ook meedoen? Neem dan contact op met De Vlinderstichting. Misschien wordt het aantal vlinders in 2004 dan nog hoger met weer een route erbij.